

VEERLE OP VRIJDAG

DE KEUZE
VAN MICHELLE

'Michelle Obama heeft haar carrière op non-actief gezet om, in de traditionele stijl, die van haar man te bevorderen'. Het is de laatste zin in een artikel van collega Mia Doornaert over de toekomstige first lady van de Verenigde Staten. En het is een zin die door mijn hoofd blijft spoken.

Is dat wel zo'n traditionele keuze? En heeft de knappe, hooggeschoolde vrouw van de nieuwe president zich zonder slag of stoot gewonnen gegeven?

Elders lees ik dat de opmars van Obama in het politieke leven eerder al voor spanningen zorgde in het gezin. Nee, ik bedoel geen spanningen van grote orde, maar van die gewone, dagelijkse ergernissen en sluipend ongenoegen waar ook bij ons in Vlaanderen jonge moeders mee kampen. Krijgen ze kinderen, stellen ze vast dat zij toch een groter deel van de zorg op zich nemen: moeders nemen meer ouderschapsverlof op dan vaders, vrouwen werken veel vaker deeltijds. Zelfs als we dat jammer vinden, doen we het toch. En zelfs als we het met volle overtuiging doen, vinden we het soms wel ergens jammer.

'Ik had nooit gedacht dat ik mijn kinderen alleen zou moeten grootbrengen', zou Michelle hem eens voor de voeten hebben geworpen toen Obama als senator veel meer tijd buitenshuis moest spenderen. Vier jaar geleden waren hun dochters per slot nog maar zes en drie jaar oud.

Of dan belde hij vanuit Washington naar huis omdat hij erg in zijn nopjes was over een wet die door zijn toedoen goedgekeurd zou worden, en zette zij hem met beide voeten terug op de grond door te zeggen: 'We hebben mieren in huis. Je moet mierenlokdozen gaan kopen. Want ik heb daar geen tijd voor, ik moet nog met de meisjes naar de dokter.' Voilà. Haar echtgenoot is een man met grote kwaliteiten, zei ze onlangs nog, maar hij blijft per slot ook een man.

En nu volgt ze hem dus wel naar het Witte Huis. Het alternatief was een batterij nanny's en oppassers inhuren. Financieel kan dit stel zich dat alleszins wel veroorloven.

Maar dat is niet de keuze van Michelle, die haar gezin op de eerste plaats zet, zoals wel meer hooggeschoolde vrouwen van haar generatie tegenwoordig doen. Het is geen traditionele keuze meer, maar een nieuwerwetse: ik hoor wel vaker jongere vrouwen vertellen

Tijdelijke stap opzij ter wille van de carrière van je man: het is een keuze die de jongere generatie weer vaker maakt

dat ze tijdelijk voor een minder interessante baan kiezen, een baan met gezinsvriendelijke uren, omdat de carrière van hun man nu even voorgaat. Hun tijd komt nog wel. Toch is het oppassen geblazen met die gedachte. Er zijn risico's aan verbonden, zo heeft ook Hillary Clinton bij de race naar het presidentschap pijnlijk mogen ondervinden. Tegen dat je tijd komt, is je kans misschien wel verkeken omdat er dan weer nieuwe pionnen op het bord staan.

Dus kun je er maar beter nu het beste van maken. Er zijn vast ook een heleboel boeiende dingen die Michelle Obama vanuit het Witte Huis kan doen. Ze hoeft niet alleen koekjes te bakken.

Veerle Beel is redactrice van deze krant.

In 'Veerle op vrijdag' schrijft ze wekelijks over gezin en samenleving.

Erger dan door de hel gaan

Een naam plakken op wat je kind mankeert en dan de juiste hulp krijgen: het is overal wachten en wachten. Je zou voor minder iets doms doen.

VAN ONZE REDACTRICE

VEERLE BEEL

BRUSSEL | 'Het is erger dan door de hel gaan. Zo'n kind vreet energie. En het ergste is wel het totale onbegrip van de buitenwereld: je hebt een onhandelbaar kind en dat zal wel je eigen schuld zijn. Op een dag had mijn zoontje op school verteld dat hij thuis mishandeld werd, omdat mijn vriend hem naar boven had gestuurd met het dreigement: pas op, of ik *shot* je naar boven! Die jongen neemt alles letterlijk. Toen belden ze van het CLB om te zeggen dat ik dringend op gesprek moest komen. Anders zouden ze hem bij me weghalen en in een pleeggezin zouden plaatsen. Machteloos voel je je dan, totaal machteloos.'

Gelukkig krijgt Gerlinde sinds kort ondersteuning van Tanderruis, een thuisbegeleidingsdienst voor gezinnen met kinderen met autisme. Maar daar heeft ze lang op moeten wachten. Drie jaar, om precies te zijn. 'Na twee jaar belden ze om te zeggen dat ik uiteindelijk hulp kon krijgen, maar ik was intussen verhuisd en woonde niet meer in dezelfde regio. Toen kwam er nog een jaar bovenop. En toen had ik al twee jaar moeten wachten voor we de juiste diagnose kregen!'

Het zal er vanaf volgend jaar niet op verbeteren, vreest directeur Danny Aelgoet van Tanderuis. 'We hebben net bericht gekregen dat de Vlaams regering geen extra middelen uittrekt voor uitbreidingsbeleid volgend jaar. Dat hebben we de afgelopen zeven jaar wel gekregen. Niet erg veel, maar toch telkens een beetje. Desondanks zijn de wachtlijsten blijven stijgen. Dat zullen ze vol-

gend jaar dan nog iets meer doen. Wij vrezen dat na zeven vette jaren, nu de magere jaren beginnen. Dan zullen de mensen nog langer moeten wachten.'

'Pas op, dat zijn heuse drama's, hoor, wanneer mensen zo lang moeten wachten. Soms komen we pas in een gezin terecht als het al helemaal ontspoord is. Dan is er al een crisis geweest en is het kind al geplaatst, in de psychiatrie of in een instelling. Ik denk dan altijd: dit hadden wij kunnen voorkomen. Vergelijk het met Kind en Gezin: stel dat die vanwege een wachtlijst zouden zeggen dat ze pas op huisbezoek gaan vanaf 2 jaar; wat ben je dan nog met hun advies over borstvoeding?'

En dan hebben we het nog niet gehad over een vergeten groep: die van de kinderen met gedragsproblemen tout court. Aelvoet: 'Voor

Middelen voor thuisbegeleiding worden bevroren, de al lange wachtlijsten zullen nog toenemen

hen bestaat geen thuisbegeleiding. Het is wel een erkende categorie binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, met name categorie 14. Het eigenaardige daar is dat er voor hen alleen residentiële opvang bestaat, binnen de voorzieningen. Je zou toch denken dat het een groep is met een grote opvoedingsnood.'

Even heeft de oprichting van zo'n zesde soort thuisbegeleiding, voor gedragsgestoorde kinderen,

hoog op de agenda gestaan. 'Maar men raakte het niet eens over de afbakening en men schrok misschien ook terug voor de mogelijk grote aantallen. Niemand kon of wilde daar blijkbaar geld voor vrijmaken. En dus heeft men dat plan weer afgevoerd.'

Eerder deze week gaf een moeder haar zoontje een dodelijke overdosis medicijnen. Motief: zijn gedrag was zo storend dat het hele gezin eronder leed. Onbegrijpelijk, is de eerste reactie van velen. Het was niet de eerste reactie van Gerlinde. 'Het is verschrikkelijk wat daar is gebeurd, maar ik heb daar wel enigszins begrip voor. Ik kan mij in die situatie inleven. Als ik geen hulp aan huis zou hebben..., ik heb me al afgevaardigd wat ik dan zou doen. Wanneer buitenstaanders klagen over mijn kinderen, dat ik ze beter in bedwang moet houden bijvoorbeeld. Dat ik hen eens een lesje moet leren: wat willen ze dat ik doe? Moet ik ze misschien doodslaan?'

Dan corrigeert ze zichzelf snel: 'Natuurlijk niet, want ik zie ze doodgraag. Het zijn wel *mijn* kinderen. Gelukkig kan ik nu geregeld naar een psycholoog, waar ik mijn hart eens kan luchten. Alleen, na een uurtje ben ik natuurlijk niet uitgepraat. Dan hunker ik alweer ongeduldig naar de volgende afspraak.'

Je zou je ook kunnen afvragen of zo'n drama voorkomen had kunnen worden door gepaste hulp of thuisbegeleiding. Volgens de Leuvense jeugdpsychiater Peter Adriaenssens is het antwoord niet per se ja: 'Er is geen bewijs dat het bestaan van hulpverlening moord en doodslag voorkomt. De psychologie van deze mensen zit mis-

Prenataal testen mag geen vanzelfsprekendheid zijn

Vroedvrouwen geven meer uitleg over de keuzevrijheid om nee te zeggen tegen een prenatale test tijdens de zwangerschap.

BRUSSEL | Gynaecologen en huisartsen leggen bij een prenatale test veel meer de klemtoon op de medisch-technische kant van de zaak, en op de legale aspecten. Vroedvrouwen staan meer stil bij de belevingsaspecten van zo'n test en bij de ethische aspecten. Dat is een eerste vaststelling die volgt uit een rondvraag van deze beroepsgroepen door het centrum voor Relatievorming en Zwangerschapsproblemen (cRZ). 'Let wel, de artsen zetten de keuzevrijheid misschien niet op de eerste plaats, maar ze vinden die ook belangrijk hoor', zegt stafmedewerkster Sindy Helsen. 'Ook zij beklemtoonden dat aanstaande ouders het recht hebben om nee te zeggen tegen zo'n prenatale

test. Dat heeft me positief verrast.'

'Alleen hebben zwangere vrouwen of aanstaande ouders daar vaak een ander beeld over. Als je het hen vraagt, of je legt de vraag voor aan vrouwen die net een kind hebben gehad, dan vertellen ze meestal dat de prenatale test hen op twaalf weken als een standaardonderzoek is aangeboden. Dus de boodschap komt misschien toch nog niet genuanceerd over. Verder onderzoek moet uitwijzen hoe dat komt.'

Helsen wijst erop dat nogal wat artsen zeggen die uitleg te geven tijdens het eerste consult: 'Dan hebben aanstaande ouders daar misschien nog geen oren naar. Misschien zijn ze dan gewoon te

blij met de bevestiging van hun zwangerschap.

'Andere hulpverleners melden ons dat ze de uitleg pas geven tijdens de consultatie waarop de test zal worden uitgevoerd. Dat is rijkelijk laat. Dan heb je niet meer het idee dat je nee kunt zeggen.' Helsen wil niet besluiten dat de hulpverleners hun werk niet goed doen. Ze beweert ook niet dat de aanpak van gynaecologen, die meer de klemtoon leggen op het medische aspect, slechter zou zijn dan die van vroedvrouwen, die de beleving naar voren schuiven. 'Sommige vrouwen hebben mogelijk een voorkeur voor nuchtere, technische informatie.'

'Wel vinden wij dat er een grotere sensibilisering over dit onderwerp op gang moet komen. We willen de mensen geen angst aanjagen voor wat er allemaal mis-

kan gaan, dat niet. Zwanger zijn hoeft niet geproblematiseerd te worden. Het is geen ziekte.'

'Maar de prenatale tests moeten goed worden uitgelegd: ruim vooraf, meermaals, en in mensentaal. Het is belangrijk dat dit gebeurd is voor de twaalfde week

Ook bij een goed resultaat heb je geen honderd procent garantie op een gezond kind

van de zwangerschap, want dan wordt, haast standaard, de echo uitgevoerd waarmee men op zoek gaat naar de nekplooi die op het syndroom van Down wijst.' Sensibiliseren betekent voor Hel-

sen ook dat mensen weten dat je met zo'n test geen volledige zekerheid krijgt: 'Je moet je ervan bewust zijn dat er nieuws kan volgen dat je misschien liever niet wil horen. Men spreekt alleen over een verhoogde kans. Je ziet niet alles met zo' test. Ook bij een goed resultaat, heb je geen honderd procent garantie op een gezond kind.'

Het cRZ zal samen met de vereniging van gynaecologen een infobrochure uitwerken waarin alle aspecten van prenataal testen worden aangesneden. De organisatie heeft zelf ook een telefonische hulplijn voor mensen die vragen hebben bij prenataal testen. (vbr)

Infolijn prenatale diagnose: 078-15.35.55, van maandag tot en met donderdag, telkens van 9 tot 17 uur.